

Idősek és fiatalok Salamancában

Bevezetés

Sokat gondolkodtam azon, hogy miről lenne érdemes írnom ezt a beadandót, mivel valami személyesebb, de nem nagyon egyértelmű témáról akartam írni, mint például az erasmusos élet vagy külföldi, idegen kultúrából jött diákok találkozása és boldogulása.

Spanyolországba és legfőképp Salamancába érkezésem során egy dologra figyeltem fel igazán. Azonban valódi figyelmet akkortól szenteltem a dolognak, amikor egy este az utcán helyi fiatalokkal beszélgetve megkérdezték, hogy mi a legnagyobb különbség, amit látok az otthoni és az itteni, spanyol szokások között. Én gondolkodás nélkül válaszoltam, azt hogy itt az idősek kimozdulnak az éjszakában és jobban vegyülnek a fiatalokkal. Miután megfogalmaztam ezt, egyre jobban kezdett érdekelni a dolog, ezért itt tartózkodásom alatt igyekeztem minél többet megtudni az idősek életéről, és arról, hogy a fiatalok hogyan gondolkoznak róluk, milyen a kapcsolatuk.

Elmélet

Egy jól működő csoport és társadalom számára fontos a homogenitás. A fejlődés és innováció meglétét a homogenitás biztosítja. Ha a tagok, csoportok minél különbözőbbek, viszont kapcsolatot létesítenek, kommunikálnak egymással. Azonban sokszor sztereotípiáink gátat szabnak interperszonális kapcsolatainkban valamint az életünk szerves részei. A sztereotípia fogalmát Lippmann nevéhez társítják (Sánchez, 2002). A sztereotípia jelentése, hogy egy adott csoport tagjaihoz egy egysíkú képet, jellemzést társítunk, gyakran negatív jelentéstartalommal. És bármikor az adott csoportból származó egyénnel találkozunk, ezekben sémákban gondolkozunk róla, könnyedén megfelelkezve az egyén személyes értékeiről. Allport szerint is az előítéleteket, melynek 5 különböző fajtáját különbözteti meg, a szóbeli előítéletességet; az elkerülést, amikor az egyén kerüli az érintkezést az előítélettel sújtott csoport tagjaival. E mellett megkülönböztethetünk még hátrányos megkülönböztetést, fizikai agressziót valamint üldözést és kiirtást. Az előítéletek és a bizalmatlanság a társadalmi és csoportfejlődés akadályát jelentik. Az előítéletek megszüntetésére vagy csökkentésére az egyik megoldás abban lehet, hogy a tagok, egyének egyenlő pozíció alapján, minél többet érintkezzenek egymással, ez által túllépve sztereotípiáikat és előítéleteket és produktívan, egymásra figyelve dolgozzanak, éljenek (Sánchez, 2002).

Az élet Salamancában

Salamancáról, ha a társdalmát vesszük szemügyre, tudni kell, hogy egy viszonylag előregedő település. Arányaiban sok a 60 év feletti. E mellett egy egyetemi város, tehát a tanév közben az idős lakossághoz csatlakozik több tízezer diák. Így e két generációs csoport teszi ki Salamanca nagy részét. Tapasztalva is, kis túlzással, általában vagy diákokat vagy idős embereket látni az utcán. E mellett fontosnak tartom megemlíteni, hogy Salamanca régiójában az egyik legmagasabb a születéskor várható élettartam Európában (OECD).

Érkezésem hetében, szeptemberben egy 10 napos városi fesztivál zajlott, koncertekkel, az utcán sok-sok italos és ételes pulttal, rengeteg emberrel. Az első koncert, a főtéren, ahova elmentünk az új erasmusos ismerőseimmel a veterán Raphael koncert volt. A tér tömve volt idősökkel, akik ha bottal, ha kerekesszékekben, de eljöttek fiatalkoruk nosztalgiáját. Annak ellenére, hogy a dalok számomra teljesen ismeretlenek voltak, a koncert heve engem is teljesen magával ragadott, mivel láttam, hogy az idősök mennyire élvezik. E mellett természetesen a fiatalok is szép számban kilátogattak a koncertre és együtt szórakoztak az idősökkel. E mellett ami még feltűnő volt az első napokban a fesztivál során, hogy a nagymamák is ugyanúgy felveszik a magassarkú cipőt, ugyanúgy belepaszírozzák magukat a csinos ruháikban és szépen kicsípi magukat, mint a fiatal huszonéves lányok. És ez mind teljesen természetes Salamancában. Az idős emberek csak úgy sugároztak.

A fesztivál sokkja után, biztos voltam benne, hogy változni fog az utcai élet esténként. Valóban sokkal nyugalmasabbak az esték azóta, viszont 6 és 7 óra körül azóta is szinte minden nap megtelnek az utcák, a boltok, a bárok és leginkább az idősebb emberekkel. Salamancában teljesen természetes az, hogy este 11kor még együtt sétálsz haza a belvárosból egy hatvan év körüli házaspárral. E mellett az is természetes, hogy a parkokban felállított sport eszközök amiatt nem szabadok, mert mindegyiket idős emberek használják épp.

A fiatalok oldaláról azt észleltem, hogy ők is eljárnak Bingó estekre, ugyanúgy járnak olyan kávézóba, ahova leginkább az idősök járnak (otthoni szemmel nézve). E mellett ami számomra még jobban kiemelte, hogy itt igenis szem előtt vannak az idősök és igenis a társadalom fontos részének tartják őket, hogy az egyetememen van egy külön kötelező tantárgy az öregedés pszichológiája címmel, ahol az időskori mentális és fizikai betegségekről és az idősök mindennapi életéről tanulunk. Az első gyakorlati órán weboldalakat és szervezeteket kellett keresni, akik az idősök életével, érdekképviselésével foglalkoznak. Én, mint külföldi diák, direkt magyar vonatkozásokat kerestem az interneten, hogy

összehasonlítsuk a spanyol és a magyar szervezeteket. Végeredményben azt tapasztaltam, hogy míg Magyarországon az Emberi Erőforrások Minisztériumában még külön államtitkárság sincs az idős emberekért, addig Spanyolországban az Egészségügyi és Jólleti Minisztériumon belül, kiemelt fontosságú az idősek ügye is.

Összességében úgy gondolom, hogy amiatt, hogy az idősek nem félretolva, a lakásukban unatkozva élik nyugdíjas éveiket, hanem a fiatalokkal vegyülve a közterületeken, egy sokkal egészségesebb, barátságosabb légkör tapasztalható. Az itteni társadalom egységesebbnek, nyitottabbnak tűnik, annak ellenére, hogy még csak nem is délen vagyok. A fiatalok nem sztereotípiákban gondolkoznak az idősekről, mivel mindennapi tapasztalataik vannak róluk és a társadalmi érintkezéseik során közelebb kerülnek egymáshoz, ezzel belátva, hogy mennyi minden tanulható a másik generáció tagjaitól.

Források

Sánchez García, José Carlos (2002). Psicología de los grupos, McGraw-Hill Interamericana de España S.L.

Spanyolország Egészségügyi és Jólleti Minisztériumának honlapja: <https://www.mscbs.gob.es/>

Spanyol népességi adatok: <http://www.ine.es/jaxiT3/Datos.htm?t=1485>

OECD születéskor várható élettartam: <https://data.oecd.org/healthstat/life-expectancy-at-birth.htm>